прости. Царя не се смилявалъ никакъ за воденчеря, но когато Светослава паднѫла около шията му и казала, че тоя воденчаръ е нейнъ баща, и че много се моли и тя да го прости, ако и много, твърдѣ много да я намѫчилъ, царя омегкнѫлъ, смилилъ се за тестя си и го пустнѫлъ. Воденчаря отишелъ да се не види. Подиръ това царя царувалъ много години честито съ царицата и слѣдъ неговата смърть и смъртьта на царицата, встѫпилъ на бащиний си престолъ наслѣдника Болемилъ. Той, като человѣкъ съ крайно добра душа, царувалъ още по честито, тъй щото, ако и да било това твърдѣ откотѣ, и до днесъ всѣкий разсказва за неговото честито царувание.

МИХАИЛЪ, МИТРОПОЛИТЪ СРЪБСКИЙ.

РЕВИЗОРЪ

КОМЕДИЯ ВЪ ПЕТЪ ДѢЙСТВИЯ.

отъ **Н. В. ГОГОЛЬ.**

Побългарилъ **И. Христовичъ.**

Продължение отъ 9-та свѣзка.

Що е криво оглѣдало —
Кога ти си грозенъ?
Нар. посл.

ДѢЙСТВИЕ ВТОРО.

Малка одаичка въ отела. Постелка, столъ, чемоданъ, праздно шише, метла и проч.

ЯВЛЕНИЕ I.

Осипъ, (лежи на господарската си постела). Дяволътъ да го земи, толкози съмъ гладенъ, толкозъ ми се яде и въ томбака ми таквази барбория, като че цѣла ордия дига патардия. Щомъ като си идимъ, и изведнажъ съмъ на кѫщи! какво да казвашь, какво да правишь! Ето-го и другия мѣсецъ захвана, отъ какъ е излѣзалъ отъ Петерсбургъ! Прѫждоса, приятеля, паритѣ въ пѫтя, сега сѣди, подгѫнва опашка и не се сърди. А пъкъ стигнаваха, и зеде-зеде, за шеркетъ, по не, виште ме. Трѣбва зеръ на сѣко мѣсто въ всѣкий градъ да се посочимъ за нѣщо! (Дразни го) „Ей, Осипъ, вижь тамъ одая, да е по добра ама, чувашь? и ядение зарѫчай най добро: азъ не могѫ да ямъ какво да е, менѣ ми трѣбва добро ястие". Добро и да имаше баремъ нѣщо пѫтно, ами то вѣтъръ го носи, въртоглаво таквози! Съ сѣкий пѫтникъ се запознава, и хайде подирѣ на книги — на ти тебѣ книги, до прахъ и пепелъ се изигра! Ехъ, втрѫсна ми се такъвзи животъ! Наистина че на селото е по добрѣ! тъй да речешь, макаръ че не е тамъ, каквото въ свѣтътъ, ама и грижитѣ сѫ по малко, земешь си бабичицата, понаяшь се пироги, пакъ се истягай цѣлъ вѣкъ въ собата. Не ще прикаска, то се разбира, че, по право ако се рече, то проживѣванието въ Петерсбургъ е най добро. Стига само пари да се има, а живѣнието тамъ е тънко и политично: театри, кучета ти хоро играѭтъ тебѣ, и сякакво, каквото не пощешь. Приказва се се ей-тъй, на тънки политики, щото белкимъ само благороднитѣ те и надминуватъ; ще отидешь на Щукина а) — търговцитѣ ти и викатъ: „Почтенний"! Въ каикъ да те прекаратъ, съ чиновникъ ще сѣднешь; ахпапи ли ти се пощѫтъ и компания — върви на дюгенчето: тамъ кавалеръ б) ще ти прикаже за чадѫритѣ и ще ти раскаже, сякоя звѣзда на небето какво показва, тъй като че на дланьта си сичкото и виждашь. Бабичка офицерша ще намини; слугиня-мома ей таквази е ще ти мѣтни очи . . . уфъ, уфъ, уфъ! (усмихва се и клати глава) галантерейно, дяволъ го земи, обхождение! Неприлична дума никога не чувашь: сѣкий ти хортува вий. Умръзнало ти да вървишь — хващашь биржеринъ, сядашь, курдисвашь се като болѣринъ нѣкой, а не щеше да му платишь, заповѣдай: сякоя кѫща има нѣколко порти, изъ едни-че въ други, тъй ще очистишь, че и дяволъ не мой тя намѣри. Едно е лошево, че по нѣкога тъй добрѣ ще се наядешь, а нѣвога хаменъ мрешь отъ гладъ, каквото сега напримѣръ. А се той е кривиятъ какво да го правишь? Прати баща му пари, той намѣсто да ги задържи и посписти — ти кѫдѣ! . . . . Хайде да пий и гуляй: се на каляски да се вози, сѣкий денъ върви му земай билети за театръ, а тамъ за недѣля, току вишь и праща на пазаря да му продавашь новия фракъ, случва се по нѣкога, че и сичкото, дору до риза, ще испродаде, тъй щото му остава само едно шюртуче и шинела, Богами тъй! А пѫкъ сукното таквози хубаво, сѫщо пигилишко! само единъ фракъ го държи сто и петдесетъ рубли, а на пазаря си омива рѫцѣтѣ съ двайсетъ; за панталонитѣ какво да кажешь, тѣ отаждатъ за нищо и никаква цѣна — просто безъ пари. А защо тъй? — А за туй че нищо и никакъ не работи: намѣсто да си иди по длъжность, на службата, не, той излѣзва да се расхожда изъ градътъ, играй на книги, — ей-туй работи. Ехъ, да го знаеше стария болѣринъ — баща му: Той не те питваше, че ти си чиновникъ, ами като ще те повъзголи, че тъй те нашерваше, щото и четири дена се да се почесвашь. Когато ще служишь, то служи. Ей-го сега отелжията веке каза, че нѣма да ви дамъ да ядете, докѫто не заплатите за миналото; е, ами ако не заплатимъ? (Въздиша) Ахъ, Боже ти мой, макаръ дай каква да е чорбица! Чини ми се, че сичкиятъ свѣтъ би сега погълналъ. Хлопа се, види се, той да си иди. (Бърже скача отъ постелката).

а) Търговска чаршия съ име Щукинъ дворъ.

б) Кавалеръ — солдатинътъ, който е заслужилъ и си отслужилъ веке.

ЯВЛЕНИЕ II.

Осипъ и Хлестаковъ.

Хлест. На, земи туй (дава му капелата и бастунчето си). А, пакъ си се тракалялъ на кревета?

Осипъ. Че защо ще ми е пъкъ и да се тракалямъ? Не съмъ азъ виждалъ мигаръ креветъ или?

Хлест. Лъжешь, тракалялъ си се! на, вишь постелката се издърмечкана!

Осипъ. Че защо ти е тя? Не знаѭ, зеръ азъ, какво нѣщо е креветъ? Азъ си имамъ крака: азъ и постоявамъ. Що ми трѣбва мене вашия креветъ?

Хлест. (Ходи изъ стаята) Я вишь тамъ, въ шапката, нѣма ли тютюнъ?

Осипъ. Дѣ ще има тютюнъ тамъ? Вий предъ четери дена още и дрѣбното, що бѣше останало, и него испихте.

Хлест. (Ходи и тюрлю-тюрлю ту се свива, ту си хапи устнитѣ; най подирѣ продумва съ високъ и рѣшителенъ гласъ): чувай, ей, Осипъ!

Осипъ. Какво заповѣдвате!

Хлест. (Съ високъ, но не толкози съ рѣшителенъ гласъ). Ти върви тамъ.

Осипъ. Кѫдѣ?

Хлест. (Съ гласъ совсѣмъ слабъ и тихъ, много по приличенъ на умолителенъ). Долу, въ лукантата: . . . Тамъ кажи . . . . да ми донесѫтъ обѣдъ.

Осипъ. О, не, азъ не щѫ и да стѫпѭ

Хлест. Какъ ти смѣешь, да се?

Осипъ. Ей тъй, се едно, — и да идѫ, отъ туй нищо нѣма да излѣзе. Стопанинътъ каза, че веке нѣма да ни дава яденье.

Хлест. Какъ той смѣе да не даде? Ей туй тя е!

Осипъ. Още казва: и до граданачалника щѫ идѫ; ето три недѣли става господарьтъ ти пари не плаща. Вие съ чорбаджия си, казва, сте янъкесаджии, а пакъ самъ си чорбаджиятъ ти е мъшелникъ. Ний-цъкъ, казва таквизи шури-мури голѣмци и провалници дано не сме виждали.

Хлест. А пъкъ теби ти и драго, ското недний, изведнѫжь да ми прикажешь всичкото туй.

Осипъ. Казва; „Ей тъй сѣкий ще доди, ще се засѣди, ще заборчлѣй, подирѣ и да го испѫдишь